

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 141g/2022

privind excepția de neconstituționalitate
a unor prevederi din articolele 65¹ alin. (3)
și 264¹ alin. (1) din Codul penal
(*anularea dreptului de a conduce mijloace de transport*)

CHIȘINĂU

17 noiembrie 2022

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
dlui Nicolae ROȘCA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea nei Sorina Munteanu, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 13 septembrie 2022,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 17 noiembrie 2022, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 65¹ alin. (3) și a textului „cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport” din articolul 264¹ alin. (1) din Codul penal, adoptat prin Legea nr. 985 din 18 aprilie 2002, ridicată de dl avocat Igor Șcheau, în interesele dlui Igor Oistric, învinuit în dosarul nr. 1-147/2021, pendinte la Judecătoria Cimișlia, sediul Leova.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dna judecător Silvia Gurițanu de la Judecătoria Cimișlia, sediul Leova, pe baza articolului 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul Judecătoriei Cimișlia se află o cauză penală în care dl Igor Oistric este învinuit de conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de alte substanțe stupefiante și/sau de alte substanțe cu efecte similare.

4. În cadrul examinării cauzei, dl Igor Șcheau, apărătorul dlui Igor Oistric, a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 65¹ alin. (3) și a textului „cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport” din articolul 264¹ alin. (1) din Codul penal.

5. Prin Încheierea din 6 septembrie 2022, instanța de judecată a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizat, în acest sens, Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 27
Dreptul la liberă circulație

„(1) Dreptul la liberă circulație în țară este garantat.
[...]”

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și la protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului, sînt garantate.
[...].”

Articolul 127

Proprietatea

„(1) Statul ocrotește proprietatea.

(2) Statul garantează realizarea dreptului de proprietate în formele solicitate de titular, dacă acestea nu vin în contradicție cu interesele societății.

[...].”

7. Prevederile relevante ale Codului penal, adoptat prin Legea nr. 985 din 18 aprilie 2002, sunt următoarele:

Articolul 65¹

Privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport sau anularea acestui drept

„1) Privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport sau anularea acestui drept constă în interzicerea conducerii oricărui tip de mijloc de transport pe drumurile publice.

(2) Privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport poate fi aplicată de instanța de judecată pe un termen de la 1 la 5 ani.

(3) **Anularea dreptului de a conduce mijloace de transport** poate fi aplicată de instanța de judecată, cu redobîndirea ulterioară a permisului de conducere, în modul stabilit de lege.”

Articolul 264¹

Conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de alte substanțe

„(1) Conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de substanțe stupefiante și/sau de alte substanțe cu efecte similare

se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, **cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.**

[...].”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

8. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că sancțiunea complementară obligatorie de anulare a dreptului de a conduce mijloace de transport din articolul 264¹ alin. (1) din Codul penal încalcă dreptul persoanei la libera circulație prin intermediul conducerii mijloacelor de transport.

9. Autorul sesizării consideră că textul „cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport”, prevăzut de norma contestată, este neclar, deoarece sancțiunea nulității se aplică doar actelor juridice, fără a putea fi aplicat drepturilor, în acest caz dreptului de a conduce mijlocul de transport.

10. Autorul sesizării susține că anularea dreptului de a conduce mijloacele de transport a condus la încălcarea dreptului său la proprietate privată. De altfel, autorul consideră că dreptul de a conduce un mijloc de transport

constituie un „bun”, protejat de articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

11. În acest context, autorul sesizării îi solicită Curții să verifice constituționalitatea dispozițiilor contestate prin prisma articolelor 23, 27 alin. (1), 46 alin. (1) și art. 127 alineatele (1) și (2) din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul penal, ține de competența Curții Constituționale.

14. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de avocatul părții într-un proces pendinte la o instanță de drept comun. Excepția este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

15. Obiectul sesizării privind excepția de neconstituționalitate îl constituie articolul 65¹ alin. (3) și textul „cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport” din articolul 264¹ alin. (1) din Codul penal. Deoarece excepția de neconstituționalitate a fost ridicată în cadrul unui proces penal de învinuire a persoanei în baza articolului 264¹ alin. (1) din Codul penal, Curtea admite că textul contestat ar putea fi aplicat la soluționarea cauzei.

16. Curtea constată că prevederile contestate au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate. Așadar, obiectul prezentei sesizări este identic cu obiectul sesizărilor nr. 35g/2020 și nr. 113g/2020, care au fost declarate inadmisibile prin Decizia nr. 94 din 4 august 2020.

17. De principiu, această situație nu poate să constituie un impediment pentru a solicita controlul de constituționalitate al unor prevederi din perspectiva altor critici de neconstituționalitate. În asemenea cazuri, Curtea trebuie să verifice dacă sesizarea conține argumente noi sau dacă există circumstanțe de ordin general care să justifice o altă soluție privind admisibilitatea (a se vedea DCC nr.124 din 25 noiembrie 2019, § 17; DCC nr. 25 din 2 martie 2020, § 19).

18. Cu privire la incidența articolului 23 din Constituție, Curtea observă că autorul excepției nu invocă neclaritatea prevederilor contestate, ci susține că legislatorul a utilizat noțiuni nepotrivite la redactarea textului de lege. În acest sens, Curtea reține că utilizarea expresiei „anularea dreptului” de către legislator în contextul sancțiunii contestate presupune, de fapt, o restrângere a exercițiului dreptului în discuție, care nu este un drept absolut.

19. Curtea reiterează că instituirea condițiilor de circulație a mijloacelor de transport este un atribut exclusiv al legiuitorului, care a reglementat regimul de circulație pe drumurile publice astfel încât desfășurarea traficului rutier să aibă loc în deplină siguranță (HCC nr. 18 din 18 iulie 2016, § 55). Securitatea traficului rutier prezintă un interes public major, prin urmare asigurarea securității este o obligație pozitivă a statului. Unitatea de transport, ca participant la trafic, reprezintă o sursă de pericol sporit, conducătorul auto având obligația de a respecta anumite reglementări impuse de autorități în

evitarea riscurilor rezultate din utilizarea autovehiculelor (HCC nr. 28 din 18 noiembrie 2014, § 45).

20. Curtea notează că textul contestat nu are ca destinatar publicul larg, ci doar conducătorii de vehicule. În jurisprudența sa, Curtea Europeană a menționat că persoanele care au o activitate profesională și care au fost supuși unor forme de școlarizare trebuie să dea dovadă de o prudență mai mare în cadrul activității lor și este de așteptat ca acestea să-și asume riscurile inerente activității lor (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Satakunnan Markkinapörssi Oy și Satamedia Oy v. Finlanda* [MC], 27 iunie 2017, § 145; *Sekmadienis Ltd. v. Lituania*, 30 ianuarie 2018, § 65) [HCC nr.25 din 12 august 2021, § 71].

21. De asemenea, în jurisprudența sa, Curtea a reținut că textul „anularea dreptului de a conduce mijloace de transport” din articolul 264¹ alin. (1) din Codul penal conține suficiente repere obiective pentru a fi considerat clar și previzibil în definirea pedepsei (a se vedea DCC nr. 94 din 4 august 2020, § 35), iar destinatarul legii poate stabili sensul prevederii contestate prin aplicarea simplă a regulilor de interpretare lingvistică, pornind de la sensul uzual al cuvintelor criticate.

22. Cu privire la incidența articolului 27 alin. (1) din Constituție, Curtea reamintește că instituirea unor măsuri preventive care suspendă provizoriu dreptul de a conduce autovehicule nu afectează dreptul la libera circulație, pentru că persoana poate circula liber în continuare prin utilizarea unei varietăți de mijloace de transport (a se vedea DCC nr. 131 din 19 noiembrie 2020, § 25, și DCC nr. 92 din 15 iunie 2021, § 21). Mai mult, anularea dreptului de a conduce mijloace de transport nu are un caracter iremediabil. În acest sens, Curtea subliniază că permisul de conducere anulat pe baza prevederilor contestate poate fi redobândit ulterior în modul stabilit de lege. Prin urmare, în acest caz, articolul 27 din Constituție nu este incident.

23. Cu privire la incidența articolelor 46 și 127 din Constituție, Curtea observă că autorul sesizării susține că dreptul de a conduce autovehicule constituie un „bun” și se bucură de protecția articolului 1 din Protocolul nr. 1 al Convenției Europene. În acest context, Curtea notează că, potrivit jurisprudenței Curții Europene, retragerea licenței de taximetrist a constituit o consecință care putea fi prevăzută de către reclamant în urma încălcării prevederilor naționale relevante care reglementează exercitarea dreptului de a conduce asemenea vehicule (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Xintaras v. Suedia* (dec.), 22 iunie 2004, § 4). Prin urmare, Curtea reține că persoana nu poate pretinde că are o speranță legitimă de a conduce autovehicule în circumstanțele în care încalcă prevederile legale care reglementează exercitarea acestui drept.

24. În consecință, deși autorul sesizării a invocat încălcarea altor prevederi constituționale pentru a justifica ridicarea excepției de neconstituționalitate a textului contestat, Curtea observă că nu au intervenit elemente noi care să declanșeze reconsiderarea jurisprudenței în materie a Curții. Astfel, atât soluția, cât și considerentele Deciziei nr. 94 din 4 august 2020 sunt valabile și în prezenta cauză.

25. În baza celor menționate mai sus, Curtea constată că sesizarea nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

D E C I D E:

1. *Se declară inadmisibilă* excepția de neconstituționalitate a articolului 65¹ alin. (3) și a textului „cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport” din articolul 264¹ alin. (1) din Codul penal, ridicată de dl avocat Igor Șcheau, în interesele dlui Igor Oistric, învinuit în dosarul nr. 1-147/2021, pendinte la Judecătoria Cimișlia, sediul Leova.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

Chișinău, 17 noiembrie 2022

DCC nr. 152

Dosarul nr. 141g/2022